

Der er kun adgang til at fratage forældremyndigheden, hvis en anden - eller et ægtepar i forening, jf. lovforslagets § 14, stk. 3 (der bliver stk. 4) - ønsker at overtage ansvaret for barnet og anmoder om at få tillagt forældremyndigheden. Formålet med fratagelse af forældremyndigheden må også være, at der er udsigt til, at barnet vil få bedre opvækstvilkår hos en ny eller nye forældremyndighedsindehavere, mens der ikke er mulighed for at fratage forældremyndigheden, hvis ingen ønsker at overtage dette ansvar. De sociale myndigheder vil imidlertid kunne være opmærksomme på, at der efter omstændighederne kan være særlige hensyn til barnet, der taler for, at en anden person er parat til at påtage sig forældreansvaret.

I forhold til bestemmelsen i lovforslagets § 14, stk. 1, 2. pkt., der vedrører den situation, hvor barnet ikke bor hos den efterlevende ved dødsfaldet, foreslås det, at ordene »i forbindelse med dødsfaldet« ikke medtages i lovtæksten. Det skyldes, at der i situationer, hvor den ene af forældrene har dræbt den anden, kan gå nogen tid efter dødsfaldet, før det bliver fastslået ved dom, at det er den pågældende, der er gerningsmanden. En afgørelse efter bestemmelsen må derfor afvente, at der foreligger en endelig dom. Omvendt må det forudsættes, at anmodningen fremsættes, inden der er gået længere tid efter dommen.

Anmodning om fratagelse af forældremyndigheden vil kunne indgives, inden der foreligger en endelig dom, hvis den efterlevende af forældrene er sigtet for forholdet. Den pågældende vil i almindelighed blive varetægtsfængslet i forbindelse med sigtelsen. Der vil i så fald eventuelt kunne være mulighed for at benytte reglen i lovforslagets § 24, hvorefter der kan træffes en midlertidig afgørelse om forældremyndigheden.

Anmodningen om at blive tillagt forældremyndigheden skal, ligesom i sager, hvor barnet ikke bor hos den efterlevende, fremsættes over for statsamtet. Statsamtets afgørelse vedrørende forældremyndigheden kan endvidere ligesom andre afgørelser om forældremyndighed i forbindelse med dødsfald indbringes for domstolene, jf. lovforslagets § 14, stk. 5 (der bliver stk. 6).

Retten kan senere efter reglen i § 13, stk. 3, træffe afgørelse om ændring af en afgørelse om overførsel af forældremyndigheden. Det kan

f.eks. blive aktuelt, hvis det senere findes bedst for barnet, at forældremyndigheden tillægges den efterlevende af forældrene på ny, jf. de i § 13, stk. 1, fastsatte betingelser. En overførsel forudsætter også, at forholdene for den efterlevende af forældrene ændres væsentligt. Der bliver således mulighed for at tilbageføre forældremyndigheden til den efterlevende, hvis denne anlægger sag ved domstolene herom.

For så vidt angår samvær mellem barnet og den efterlevende af forældrene gælder de almindelige regler. Udgangspunktet bliver således, at den efterlevende har ret til samvær, jf. lovforslagets § 16. Der vil dog være mulighed for af hensyn til barnet at give afslag på en anmodning om fastsættelse af samvær, jf. lovforslagets § 17, stk. 3. Forandrer forholdene sig senere, således at der ikke er grund til indvendinger mod samvær mellem barnet og den efterlevende, vil en anmodning herom dog kunne imødekommes.

Til nr. 6

Ved den under nr. 5 foreslåede ændring af § 14, stk. 1, bliver der mulighed for at fratage den efterlevende forældremyndigheden i tilfælde, hvor den ene af forældrene dræber den anden. Denne regel forudsætter, at der var fælles forældremyndighed, og at barnet ved dødsfaldet boede hos den efterlevende. Bestemmelsen omfatter således ikke tilfælde, hvor en af forældrene, der ikke har forældremyndigheden, afgår ved døden, og denne situation er heller ikke omfattet af de øvrige regler i lovforslaget.

Der kan også i denne situation være tilfælde, hvor det efter omstændighederne vil være rigtigst, at den efterlevende ikke bevarer forældremyndigheden, hvis denne har dræbt den anden af forældrene. Bestemmelsen i § 14 foreslås derfor suppleret med et nyt stykke, der giver mulighed for, at en anden kan anmode om at få tillagt forældremyndigheden.

Det foreslås, at betingelserne for at anvende bestemmelsen bliver de samme, som gælder efter forslaget om ændring af § 14, stk. 1.

Anmodningen kan således kun imødekommes, hvis det er af afgørende betydning af hensyn til barnet, at forældremyndigheden ikke forbliver hos den efterlevende. Det kan i den forbindelse have betydning, i hvilket omfang barnet har haft kontakt med den af forældrene,